ลักษณะทางระบาดวิทยาของผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 2009 และผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา จังหวัดชลบุรี เดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2552 (An Epidemiological Characteristic of Pandemic Influenza A (H1N1) and Seasonal Influenza at Queen Savang Vadhana Memorial Hospital, Chonburi Province, June – August 2009)

✉ juntana.malai@gmail.com

จันทนา มาลัย, ชัยเวช นุชประยูร

<u>ความเป็นมา</u>

องค์การอนามัยโลกประกาศ พบเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ในประเทศเม็กซิโก และประกาศภาวะฉุกเฉินทางด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2552 ต่อมาองค์การอนามัยโลกได้ประกาศการระบาดข้ามประเทศ (Pandemic Influenza) เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2552 เนื่องจากพบการระบาดในทวีปยุโรปต่อจากทวีปอเมริกา ประเทศไทยพบผู้ป่วยรายแรกในเดือนพฤษภาคม 2552 ซึ่งเดินทางกลับจากประเทศเม็กซิโก หลังจากนั้น การระบาดกระจายวงกว้างทั้งประเทศ จากสถิติขององค์การอนามัยโลก ตั้งแต่วันที่ 24 เมษายน - 30 พฤษภาคม 2552 จำนวนผู้ป่วยยืนยันไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1เอ็น1 (A/2009H1N1) รายงานอย่างเป็นทางการใน 53 ประเทศ รวมผู้ป่วยทั้งสิ้น 15,510 ราย เสียชีวิต 99 ราย

ส่วนในประเทศไทย จากสถิติของสำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค พบว่า ตั้งแต่วันที่ 28 เมษายน - 31 พฤษภาคม 2552 พบผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1เอ็น1 จำนวน 3 ราย ซึ่งมีประวัติเดินทางกลับจากประเทศที่มีผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1เอ็น1 ส่วนจังหวัดชลบุรี เริ่มพบผู้ป่วยยืนยันการติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1เอ็น1 ที่เมืองพัทยา เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2552 ทำให้ประชาชนวิตกกังวล และเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลต่าง ๆ จำนวนมาก โดยสถานการณ์ในประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 28 เมษายน - 30 มิถุนายน 2552 พบผู้ป่วยยืนยันโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1เอ็น1 จำนวน 1,414 ราย และมีผู้เสียชีวิต จำนวน 3 ราย ในจำนวนนี้ 1 ราย เป็นผู้ป่วยเพศชาย อายุ 42 ปี อยู่ในจังหวัดชลบุรี

<u>ผู้เขียนบทความวิจัย</u>

จันทนา มาลัย, ชัยเวช นุชประยูร

โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา

Juntana Malai, Chaivej Nuchprayoon

Queen Savang Vadhana Memorial Hospital

โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ซึ่งเป็นโรงพยาบาลสังกัดสภากาชาดไทย ตั้งอยู่ในอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ได้รับรักษาผู้ป่วยที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ (Influenza Like Illness) จำนวนมาก คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความแตกต่างของผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 และผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล

<u>วัตถุประสงค์</u>

เพื่อศึกษาลักษณะทางระบาดวิทยาของผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 เปรียบเทียบกับผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล

<u>วิธีการศึกษา</u>

เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Study) โดยผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. สร้างแบบสัมภาษณ์ แล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้ป่วยที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ ที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ในระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน - 31 สิงหาคม 2552

2. ส่งตัวอย่างตรวจทางห้องปฏิบัติการ ยืนยันการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่ และติดตามผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการของผู้ป่วย

3. รวบรวมข้อมูลผู้ป่วยจากเวชระเบียนผู้ป่วย ในกรณีที่ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ยืนยันการติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 หรือไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล

4. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย

<u>*นิยามผู้ป่วยในการศึกษา*</u>

ผู้ป่วยสงสัย (Suspected case) คือ ผู้ที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ (Influenza Like Illness) ได้แก่ ผู้ที่มีอาการอย่างน้อย 2 อาการ ดังต่อไปนี้ ไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก ที่เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน - 31 สิงหาคม 2552

ผู้ป่วยยืนยัน (Confirm case) คือ ผู้ป่วยสงสัยและยืนยันการติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 หรือไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล ด้วยวิธี Reverse Transcriptase - Polymerase Chain Reaction (RT-PCR)

ผลการศึกษา

1. ระบาดวิทยาเชิงพรรณนา

จำนวนผู้ป่วยที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ ที่เข้ารับการรักษาและส่งตัวอย่างตรวจทางห้องปฏิบัติการ เพื่อตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน - 31 สิงหาคม 2552 ทั้งหมด 172 ราย ผลพบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 จำนวน 71 ราย ร้อยละ 79.8 เป็นเพศชาย 23 ราย และเพศหญิง 48 ราย อัตราส่วนเพศชายต่อหญิง เท่ากับ 1 : 2 อายุเฉลี่ย 25.2 ปี (3 - 62 ปี) ช่วงอายุที่พบมาก คือ 6 - 10 ปี (12 คน), 11 - 20 ปี (12 คน) และ 21 - 30 ปี (14 คน) อาชีพนักเรียน/นักศึกษาพบมากที่สุด ร้อยละ 40.9 รองลงมา คือ รับจ้าง ร้อยละ 40.9 และพนักงานบริษัท ร้อยละ 12.7 ตามลำดับ ส่วนการตรวจพบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล จำนวน 18 ราย ร้อยละ 20.2 เป็นเพศชาย 8 ราย และเพศหญิง 10 ราย อัตราส่วนเพศชายต่อหญิง เท่ากับ 1 : 1.25 อายุเฉลี่ย 34.1 ปี (5 - 58 ปี) อาชีพรับจ้างพบมากที่สุด ร้อยละ 38.9 รองลงมา คือ พนักงานบริษัท ร้อยละ 22.2 นักเรียน ร้อยละ 11.1 และค้าขาย ร้อยละ 11.1 ทั้งนี้ ตรวจไม่พบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ จำนวน 83 ราย จึงตัดออกจากการศึกษาในครั้งนี้ (ตารางที่ 1)

2. อาการและอาการแสดง

ผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 และผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล ส่วนใหญ่มีไข้ ≥ 38 องศาเซลเซียส ร้อยละ 91.5, 77.8 มีอาการและอาการแสดง 5 ลำดับแรก คือ ไอ ร้อยละ 100.0 ในผู้ป่วยทั้งสองประเภท มีเสมหะ ร้อยละ 59.2, 61.1 มีน้ำมูก ร้อยละ 53.5, 55.6 ปวดเมื่อยตามตัว ร้อยละ 52.1, 55.6 และปวดศีรษะ ร้อยละ 38.0, 38.9 มีพยาธิสภาพที่ปอด ร้อยละ 32.8, 17.6 ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 และผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล มีผลการตรวจนับเม็ดเลือด (CBC) คือ WBC ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 5,000-10,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ร้อยละ 60.6 และ 50.0 Lymphocyte ส่วนใหญ่ < 30% ร้อยละ 64.8 และ 61.1 Platelet ส่วนใหญ่ ≥ 100,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ร้อยละ 97.2 และ 100.0 ตามลำดับ (ดังตารางที่ 3)

3. ความรุนแรงของโรค

ความรุนแรงของโรคในผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1เอ็น1 และผู้ป่วยยืนยันการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล โดยพิจารณาประเด็นระยะเวลาเฉลี่ย ตั้งแต่วันเริ่มป่วยถึงวันมารับการรักษา/admit เท่ากับ 2.9, 3.1 วัน ระยะเวลาเฉลี่ยตั้งแต่วันเริ่มป่วยถึงวันที่ discharge เท่ากับ 6.8, 8.4 วัน สำหรับ*ผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1* กลุ่มอายุที่ต้องนอนโรงพยาบาลเป็นผู้ป่วยอายุ 6-10 ปี, 21-30 ปีและ 31-40 ปี เป็นผู้ป่วยใน 57 ราย ร้อยละ 80.3 (กลุ่มปกติ 39 ราย, กลุ่มเสี่ยง 18 ราย) โดยมีผู้ที่นอนรักษาตัวในโรงพยาบาลมีโรคประจำตัว หอบหืด (7 ราย), หัวใจ (2 ราย) และธาลัสซีเมีย (2 ราย) พบมีผู้เสียชีวิต 1 ราย นอกจากนี้ พบมีภาวะปอดอักเสบแทรกซ้อนในผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มปกติ ร้อยละ 57.1 กลุ่มเสี่ยงร้อยละ 42.9 (หอบหืด 3 ราย, ไตวาย+เบาหวาน 1 ราย, หัวใจ 1 ราย, หัวใจ+เบาหวาน+น้ำหนักตัว ≥100 กก. 1 ราย, Hydrocephalus 1 ราย, น้ำหนักตัว ≥100 กก. 1 ราย, เบาหวาน 1 ราย) ส่วน*ผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล* คือ กลุ่มอายุ 21-30 ปี, 31-40 ปี และ 51-60 ปี เป็นผู้ป่วยใน 15 ราย ร้อยละ 83.3 (กลุ่มปกติ 9 ราย, กลุ่มเสี่ยง 6 ราย) โดยมีโรคประจำตัวหอบหืด (2 ราย) เบาหวาน (1 ราย) และธาลัสซีเมียร่วมกับภูมิคุ้มกันบกพร่อง (1 ราย) มีภาวะปอดอักเสบแทรกซ้อนในในกลุ่มปกติ ร้อยละ 66.7 และกลุ่มเสี่ยง ร้อยละ 33.3 (น้ำหนักตัว ≥ 100 กก. 1 ราย) ดังตารางที่ 4 และ 5

ตารางที่ 1 ลักษณะทางระบาดวิทยาของผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1เอ็น1 และผู้ป่วยยืนยันการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล

ลักษณะทางระบาดวิทยาของผู้ป่วย	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
จำนวนผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจทางห้องปฏิบัติการทั้งหมด	172	
H1N1 2009	71	79.8
- อายุเฉลี่ย	25.2 ปี (3 - 62 ปี)	
- ชาย : หญิง	1 : 2	
Seasonal influenza	18	20.2
- อายุเฉลี่ย	34.1 ปี (5 - 58 ปี)	
- ชาย : หญิง	1 : 1.25	

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละของอุณหภูมิร่างกาย อาการ และพยาธิสภาพที่ปอด ของผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 และผู้ป่วยยืนยันการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล

ข้อมูลอาการป่วย	A/2009H1N1 (*n = 71*) จำนวน (ร้อยละ)	seasonal Flu (*n = 18*) จำนวน (ร้อยละ)
1. อุณหภูมิร่างกาย		
1.1 < 38 °C	6 (8.5)	4 (22.2)
1.2 ≥ 38 °C	65 (91.5)	14 (77.8)
2. อาการ		
2.1 ไอ	71 (100.0)	18 (100.0)
2.2 มีเสมหะ	42 (59.2)	11 (61.1)
2.3 มีน้ำมูก	38 (53.5)	10 (55.6)
2.4 ปวดเมื่อยตามตัว	37 (52.1)	10 (55.6)
2.5 ปวดศีรษะ	27 (38.0)	7 (38.9)
2.6 เหนื่อย	25 (35.2)	5 (27.8)
2.7 เจ็บคอ	16 (22.5)	4 (22.2)
2.8 อ่อนเพลีย	7 (9.9)	4 (22.2)
2.9 ท้องเสีย	6 (8.5)	1 (5.6)
2.10 อาเจียน	4 (5.6)	1 (5.6)
2.11 หนาวสั่น	2 (2.8)	0 (0.0)
2.12 เวียนศีรษะ	1 (1.4)	0 (0.0)
2.13 เบื่ออาหาร	1 (1.4)	1 (5.6)
2.14 ซึม	1 (1.4)	1 (5.6)
3. พยาธิสภาพที่ปอด		
3.1 ถ่ายภาพรังสีทรวงอก	64 (90.1)	17 (94.4)
- ปอดอักเสบ	21 (32.8)	3 (17.6)
- ปอดปกติ	43 (67.2)	14 (82.4)
3.2 ไม่ได้ถ่ายภาพรังสีทรวงอก	7 (9.9)	1 (5.6)

ตารางที่ 3 ผลการตรวจ Complete Blood Count ในผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 และผู้ป่วยยืนยันการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล

CBC	A/2009H1N1 (*n = 71*) จำนวน (ร้อยละ)	seasonal Flu (*n = 18*) จำนวน (ร้อยละ)
WBC (cells/cu.mm)		
- < 5,000	16 (22.5)	4 (22.2)
- 5,000 - 10,000	43 (60.6)	9 (50.0)
- > 10,000	12 (16.9)	5 (27.8)
Lymphocyte		
- < 30%	46 (64.8)	11 (61.1)
- ≥ 30%	25 (35.2)	7 (38.9)
Platelet (cells/cu.mm)		
- < 100,000	2 (2.8)	0 (0.0)
- ≥ 100,000	69 (97.2)	18 (100.0)

ตารางที่ 4 จำนวนของผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงที่ได้รับการยืนยันติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1เอ็น1 และผู้ป่วยยืนยันการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล

กลุ่มเสี่ยง	A/2009H1N1		Seasonal Flu	
	IPD	OPD	IPD	OPD
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)
1. กลุ่มปกติ	39 (68.4)	13 (92.9)	9 (60.0)	3 (100.0)
2. กลุ่มเสี่ยง	18 (31.6)	1 (7.1)	6 (40.0)	0 (0.0)
2.1 น้ำหนักตัว ≥ 100 กิโลกรัม	1	0	1	0
2.2 ตั้งครรภ์	1	0	1	0
2.3 โรคประจำตัวเรื้อรัง	16	1	4	0
- Asthma	7	0	2	0
- Heart disease	2	1	0	0
- CKD	1	0	0	0
- DM	1	0	1	0
- Thalassemia	2	0	0	0
- Hydrocephalus	1	0	0	0
- CKD + DM	1	0	0	0
- CHF+DM+น้ำหนักตัว ≥100 กิโลกรัม	1	0	0	0
- Thalassemia + ภูมิคุ้มกันบกพร่อง	0	0	1	0

ตารางที่ 5 ความรุนแรงของโรคในผู้ป่วยที่ได้รับการยืนยันติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 และผู้ป่วยยืนยันการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล

	A/2009H1N1	Seasonal Flu
1. ระยะเวลาเฉลี่ยตั้งแต่วันเริ่มป่วยถึงวันมารับการรักษา/admit	2.9 (0-8 วัน)	3.1 (1-6 วัน)
2. ระยะเวลาเฉลี่ยตั้งแต่วันเริ่มป่วยถึงวันที่ discharge	6.8 (2-13 วัน)	8.4 (3-35 วัน)
3. ประเภทผู้ป่วย		
3.1 ผู้ป่วยใน	57 ราย (80.3%) (ย้ายเข้า ICU 2 ราย)	15 ราย (83.3%)
3.2 ผู้ป่วยนอก	14 ราย (19.7 %)	3 ราย (16.7%)
4. กลุ่มอายุที่ต้องนอนโรงพยาบาล 3 อันดับแรก	6-10 ปี (11 ราย, 19.3%) 21-30 ปี (11 ราย, 19.3 %) 31-40 ปี (10 ราย, 17.5%)	- 21-30 ปี (6 ราย, 40.0%) - 31-40 ปี (5 ราย, 33.3%) - 51-60 ปี (4 ราย, 13.3%)
5. ปอดอักเสบ		
5.1 กลุ่มปกติ	12 ราย (57.1%)	2 ราย (66.7%)
5.2 กลุ่มเสี่ยง	9 ราย (42.9%)	1 ราย (33.3%)
6. สภาพผู้ป่วยเมื่อ Discharge		
6.1 หาย	70 ราย	18 ราย
6.2 ตาย	1 ราย	0 ราย

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาผู้ป่วยที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่และเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน - 31 สิงหาคม 2552 และส่งตัวอย่างตรวจทางห้องปฏิบัติการจำนวน 172 ราย พบยืนยันติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 จำนวน 71 ราย (41.3%) และยืนยันติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล จำนวน 18 ราย (10.5 %) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบลักษณะทางระบาดวิทยาของผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 และผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล สำหรับผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา พบว่า ไม่แตกต่างกันในประเด็น อาการและอาการแสดง ผลการตรวจ นับเม็ดเลือดสมบูรณ์ และระยะเวลาเฉลี่ยตั้งแต่วันเริ่มป่วยถึงวันมารับการรักษา โดยส่วนใหญ่มีอาการ ไข้ ไอ มีน้ำมูก ปวดเมื่อยเนื้อตัว ผลการตรวจนับเม็ดเลือดสมบูรณ์ มีเม็ดเลือดขาวปกติหรือต่ำกว่าปกติ เม็ดเลือดขาวชนิด Lymphocyte ปกติหรือสูงกว่าปกติ และไม่ค่อยพบเกร็ดเลือดต่ำ ระยะเวลาเฉลี่ยตั้งแต่วันเริ่มป่วยถึงวันมารับการรักษาของผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่และสายพันธุ์ฤดูกาล คือ 2.9 และ 3.1 วันตามลำดับ ขณะนั้นเป็นช่วงของการระบาดในระยะแรก ๆ ประชาชนกลัว วิตกกังวล เพราะมีข่าวพบผู้เสียชีวิตจึงรีบเข้ารับการรักษา ส่วนระยะเวลาเฉลี่ยตั้งแต่วันเริ่มป่วยถึงวันที่กลับบ้าน คือ 6.8 และ 8.4 วัน สาเหตุที่ผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาลมีระยะเวลาเฉลี่ย ตั้งแต่วันเริ่มป่วยถึงวันที่ออกจากโรงพยาบาลนานกว่า เนื่องจากมีผู้ป่วย 1 ราย หลังจากป่วยได้ 3 วัน จึงเข้ารับการรักษาและนอนรักษาตัวในโรงพยาบาลนาน 32 วัน รวมระยะเวลาตั้งแต่เริ่มป่วยถึงวันที่ออกจากโรงพยาบาลจึงเป็น 35 วัน เนื่องจากผู้ป่วยมีโรคประจำตัว คือ ธาลัสซีเมีย และเมื่อเข้ารับการรักษาจึงพบว่า ป่วยเป็นโรคภูมิคุ้มกันบกพร่องร่วมด้วย ประกอบกับมีภาวะแทรกซ้อนอื่น จึงจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการรักษานาน

พบความแตกต่างกันในประเด็น อายุเฉลี่ย อาชีพ กลุ่มอายุที่ต้องนอนโรงพยาบาล อาการรุนแรงต้องได้รับการดูแลใกล้ชิดในหน่วยผู้ป่วยวิกฤติ ผู้ป่วยเสียชีวิต และการมีภาวะปอดอักเสบแทรกซ้อน โดยผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิดเอ เอช1เอ็น1 อายุเฉลี่ย 25.2 ปี และพบมีอาชีพนักเรียน/นักศึกษามากที่สุด ร้อยละ 40.9 ส่วนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาลอายุเฉลี่ย 34.1 ปี และพบอาชีพรับจ้างมากที่สุด ร้อยละ 38.9 กลุ่มอายุที่ต้องนอนโรงพยาบาลในผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 เป็นผู้ป่วยอายุ 6 - 10 ปี, 21 - 30 ปี และ 31 - 40 ปี ส่วนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล คือ กลุ่มอายุ 21 - 30 ปี, 31 - 40 ปี และ 51 - 60 ปี ดังนั้น กลุ่มเด็กเล็กจึงเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ฯ ส่วนผู้สูงอายุมักจะเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล นอกจากนี้ยังพบในประเด็นความรุนแรงของโรค คือ ผู้ป่วย A/2009H1N1 ที่มีอาการรุนแรงต้องย้ายเข้ารับการรักษาในหน่วยผู้ป่วยวิกฤติจำนวน 2 ราย รายที่หนึ่งเป็นผู้ป่วยชายมีน้ำหนักตัว 115 กิโลกรัม ผลเอกซเรย์ปอดแรกรับพบ bilateral lower lung infiltration ต่อมาผู้ป่วยมีอาการหายใจเหนื่อยหอบประมาณ 32 - 38 ครั้ง/นาที เอกซเรย์ปอดซ้ำหลังจากนอนโรงพยาบาลเป็นวันที่ 3 พบมี infiltration เพิ่มขึ้น แพทย์ให้ย้ายเข้าหน่วย ICU และรายที่สองเป็นเด็กอายุ 7 ปี มีโรคประจำตัวคือ Hydrocephalus ซึ่งต่อมาผู้ป่วยรายนี้เสียชีวิตหลังจากนอนโรงพยาบาลไป 12 วัน ผู้ป่วยมีภาวะ multiple organ failure suspected brain death ส่วนประเด็นการมีปอดอักเสบร่วมด้วยนั้น พบผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ฯ มีปอดอักเสบร่วมด้วย ร้อยละ 32.8 ซึ่งเป็นกลุ่มปกติ 12 ราย (ร้อยละ 57.1) และกลุ่มเสี่ยง 9 ราย (ร้อยละ 42.9) ส่วนผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาลพบมีปอดอักเสบร่วมด้วยเพียง ร้อยละ 17.6 โดยเป็นกลุ่มปกติ 2 ราย (ร้อยละ 66.7) และกลุ่มเสี่ยง 1 ราย (ร้อยละ 33.3) จะเห็นได้ว่าผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ฯ จะพบมีภาวะปอดอักเสบร่วมด้วยมากกว่า

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงพยาบาล และผู้บริหารฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา ที่สนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบคุณนายแพทย์พงษ์ศักดิ์ ลีละพงศ์ประสุต รังสีแพทย์ ที่กรุณาช่วยอ่านฟิล์มเอ็กซเรย์ปอดของผู้ป่วยให้ทุกราย

เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงสาธารณสุข. Clinical Practice guideline แนวทางการปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยที่ติดเชื้อ หรืออาจติดเชื้อไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1). 2552.
2. ดารินทร์ อารีย์โชคชัย. รายงานเบื้องต้นลักษณะทางระบาดวิทยาของผู้ติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1) 2009 เสียชีวิต. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ 2552; 40: 481-3.
3. คณะทำงานด้านการรักษาพยาบาล กระทรวงสาธารณสุขร่วมกับคณะแพทย์ศาสตร์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ. แนวทางการดูแลรักษาผู้ป่วยที่เข้าข่ายสงสัยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3 วันที่ 17 กรกฎาคม 2552.

[สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2552] เข้าถึงได้จาก http://swineinfluenzapandemic.files.wordpress.com/2009/07/cpg0907171.pdf

4. ยง ภู่วรวรรณ. บทเรียนจากงานวิจัย....จากไข้หวัดนกถึงไข้หวัดใหญ่ 2009. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ เรื่อง "Update งานวิจัยเชื้อไข้หวัด 2009" ณ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 15 กันยายน 2552. [สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2552] เข้าถึงได้จาก http://beid.ddc.moph.go.th/th/index.php?option=com_content&task=view&id=2085174&Itemid=199
5. สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือการปฏิบัติงานป้องกัน ควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1) 2009 สำหรับบุคลากรทางด้านการแพทย์ และสาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์สงเคราะห์องค์การทหารผ่านศึก; 2553.
6. สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1) สถานการณ์ ณ วันที่ 31 พฤษภาคม 2552 [สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2552] เข้าถึงได้จาก http: //epid.moph.go.th/invest/ai/aimain.php
7. สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. การเฝ้าระวังโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิด A (H1N1) สถานการณ์ ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2552 [สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2552] เข้าถึงได้จาก http: //epid.moph.go.th/invest/ai/aimain.php

แนะนำการอ้างอิงสำหรับบทความนี้

จันทนา มาลัย, ชัยเวช นุชประยูร. ลักษณะทางระบาดวิทยาของผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ชนิดเอ เอช1เอ็น1 2009 และผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ตามฤดูกาล โรงพยาบาลสมเด็จพระบรมราชเทวี ณ ศรีราชา จังหวัดชลบุรี เดือนมิถุนายน - สิงหาคม 2552. รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ 2555; 43: S64-9.

Suggested Citation for this Article

Juntana Malai, Chaivej Nuchprayoon.An Epidemiological Characteristic of Pandemic Influenza A (H1N1) and Seasonal Influenza at Queen Savang Vadhana Memorial Hospital, Chonburi Province, June – August 2009. Weekly Epidemiological Surveillance Report 2012; 43: S64-9.